

# Informacja o pomocy obywatelom Ukrainy

Autor: Włodzimierz Tupaj Data publikacji: 17.03.2022

W dniu 12 marca 2022 roku w Dzienniku Ustaw została opublikowana **ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa** (Dz.U. z 2022 r., poz. 583).

Określa ona szczególne zasady pobytu obywateli Ukrainy oraz małżonka obywatela Ukrainy nieposiadającego obywatelstwa ukraińskiego, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa, oraz obywateli Ukrainy posiadających Kartę Polaka, którzy wraz z najbliższą rodziną z powodu tych działań wojennych przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

## Legalność pobytu na terytorium RP obywateli Ukrainy

Zgodnie z art. 2 ust. 1 uchwalonej ustawy jeżeli obywatel Ukrainy wjechał legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia określonego w odrębnych przepisach przez Radę Ministrów i deklaruje zamiar pozostania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jego **pobyt na tym terytorium uznaje się za legalny w okresie 18 miesięcy licząc od dnia 24 lutego 2022 r.** W przypadku, gdy wjazd obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie został zarejestrowany przez komendanta placówki Straży Granicznej podczas kontroli granicznej, Komendant Główny Straży Granicznej rejestruje pobyt obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na jego wniosek, który powinien zostać złożony nie później niż 60 dni od dnia wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej **w dowolnym urzędzie gminy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.**

## Rejestracja jako bezrobotny lub poszukujący pracy i korzystanie z form wsparcia urzędu pracy

Obywatel Ukrainy, o którym mowa w ust. 1 ustawy, może zarejestrować się oraz zostać uznany jako osoba bezrobotna albo poszukująca pracy na takich samych zasadach jak obywatele Rzeczypospolitej Polskiej, z tym że rejestrować się mogą również kobiety powyżej 60 roku życia i mężczyźni powyżej 65 roku życia.

Zgodnie z 8 ust. 5 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 kwietnia 2020 r. w sprawie rejestracji bezrobotnych i poszukujących pracy, **w szczególnie uzasadnionych przypadkach** urząd, mając na uwadze obiektywne okoliczności lub przeszkody uniemożliwiające przedłożenie kompletu dokumentów oraz przekazanie wymaganych danych, może wyrazić zgodę na rejestrację jako bezrobotnego albo poszukującego pracy osoby nieposiadającej kompletu dokumentów lub która nie przekazała wymaganych danych. Zatem bez żadnych przeszkód powiatowe urzędy pracy będą mogły rejestrować obywateli ukraińskich nie posiadających kompletu dokumentów jako osoby bezrobotne lub poszukujące pracy. **Osoby te jednak muszą wylegitymować się i potwierdzić swoją tożsamość. Wskazane jest również, by osoby rejestrujące się posiadały numer PESEL.**

**Obywatele Ukrainy mogą korzystać z usług i instrumentów rynku pracy tak jak obywatele Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności z pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego i szkoleń.** Obywatele Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uznaje się za legalny na podstawie niniejszej ustawy lub ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2021 r. poz. 2354 oraz z 2022 r. poz. 91 i 583), **mogą podejmować i wykonywać działalność gospodarczą** na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na takich samych zasadach jak obywatele polscy pod warunkiem uzyskania przez obywatela Ukrainy numeru PESEL.

## Zasady zatrudniania obywateli Ukrainy

**Obywatel Ukrainy jest uprawniony do wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie pobytu zgodnego z obowiązującymi przepisami, w przypadku gdy:**

1. jego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uznaje się za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 uchwalonej ustawy, lub
2. jest obywatelem Ukrainy przebywającym legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

– jeżeli podmiot powierzający wykonywanie pracy **za pośrednictwem systemu teleinformatycznego – praca.gov.pl**, powiadomi **w terminie 14 dni** od dnia podjęcia pracy przez obywatela Ukrainy powiatowy urząd pracy właściwy ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania podmiotu o powierzeniu wykonywania pracy temu obywatelowi.

### **Zatrudnianie obywateli Ukrainy w ramach umowy o pomocy przy zbiorach**

W przypadku obywatela Ukrainy przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie ustawy, **łącznie czas świadczenia pomocy przy zbiorach** chmielu, owoców, warzyw, tytoniu, ziół i roślin zielarskich na podstawie umów o pomocy przy zbiorach **ulega przedłużeniu z mocy prawa na okres tego pobytu**.

### **Zasady przedłużenia legalności pobytu obywateli Ukrainy, którzy legalnie przebywali na terytorium RP w dniu 24 lutego 2022 r.**

Jeżeli ostatni dzień okresu pobytu obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy krajowej przypada w okresie od dnia 24 lutego 2022 r., okres pobytu na podstawie tej wizy oraz okres ważności tej wizy ulegają przedłużeniu z mocy prawa **do dnia 31 grudnia 2022 r.** W dokumencie podróży obywatela Ukrainy nie umieszcza się nowej naklejki wizowej. Wiza krajowa w okresie przedłużenia okresu pobytu oraz okresu ważności nie uprawnia do przekraczania granicy z wyjątkiem kierowcy będącym obywatelem Ukrainy wykonującym międzynarodowy transport drogowy w rozumieniu art. 4 pkt 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 180 i 209) lub niezarobkowy międzynarodowy przewóz drogowy w rozumieniu art. 4 pkt 6 tej ustawy. Jeżeli ostatni dzień okresu ważności zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego obywatelowi Ukrainy przypada w okresie od dnia 24 lutego 2022 r., **okres ważności tego zezwolenia ulega przedłużeniu z mocy prawa do dnia 31 grudnia 2022 r.**

Jeżeli ostatni dzień okresu ważności:

- 1) kart pobytu,
- 2) polskich dokumentów tożsamości obywatela Ukrainy,
- 3) dokumentów „zgoda na pobyt tolerowany”

– wydanych obywatelom Ukrainy przypada w okresie od dnia 24 lutego 2022 r., **ulega on przedłużeniu z mocy prawa o okres 18 miesięcy**. Przedłużenie okresu ważności wyżej wskazanych dokumentów nie stanowi podstawy do wydania lub wymiany tych dokumentów. Karta pobytu w okresie, na jaki uległ przedłużeniu okres jej ważności nie uprawnia do przekraczania granicy.

### **Ubezpieczenie zdrowotne**

Każdy obywatel Ukrainy, który znalazł się w Polsce od 24 lutego ma zagwarantowany dostęp do publicznego systemu ochrony zdrowia, na tych samych zasadach co obywatele Polscy. Oznacza to, że bez przeszkód za darmo może korzystać z podstawowej opieki zdrowotnej, ambulatoryjnej opieki specjalistycznej, wszelkich zlecanych badań diagnostycznych oraz leczenia szpitalnego. Obywatel Ukrainy, który będzie zarejestrowany jako osoba bezrobotna podlegać będzie zgłoszeniu do ubezpieczenia zdrowotnego na zasadach dotychczasowych.